

Werkgelegenheidonderzoek Techniek Zeeland

September 2008

Technocentrum Zeeland
Edisonweg 53b
4382 NV Vlissingen

telefoon 0118 486810
telefax 0118 486811
e-mail post@technocentrumzeeland.nl
website www.technocentrumzeeland.nl

Samengesteld door:
C.G.H.M. van Reijen
M.L.M. Cardon
M.J. Remijnse

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Inleiding	3
2. Aantal werkzame personen in een technische functie	4
3. Technische vacatures per peildatum 1 mei 2007	6
4. Extra vervangingsvraag	10
5. Conclusies	12
Bijlage I	Technische werkzame personen uitgesplitst naar regio
Bijlage II	Technische vacatures naar sector per regio
Bijlage III	Extra vervangingsvraag naar sector en functieniveau
Bijlage IV	Extra vervangingsvraag naar regio en functieniveau

1. Inleiding

Jaarlijks voert de Kamer van Koophandel Zeeland een werkgelegenheidsonderzoek uit onder het Zeeuwse bedrijfsleven. In 2007 heeft het Technocentrum Zeeland een aantal vragen laten meelopen ten aanzien van techniek.

De volgende definitie is op het vragenformulier aangegeven voor technische functies: "de traditionele functies alsook ICT, logistiek en Maritiem". De resultaten geven een representatief beeld van de Zeeuwse situatie.

In deze rapportage is aangegeven hoeveel personen er in Zeeland in een technische functie werken, hoe de verhouding man/vrouw en fulltime/parttime hierbij ligt en hoe de cijfers per regio zijn. Daarnaast is aangegeven hoe het opleidingsniveau van de Zeeuwse technici is.

Vervolgens is een hoofdstuk gewijd aan de technische vacatures per peildatum (mei 2007), waarbij verschillende uitsplitsingen gemaakt zijn. Afgesloten wordt met een hoofdstuk over de vervangingsvraag in verband met de vergrijzing (extra veel technici die binnen afzienbare tijd met pensioen gaan).

2. Aantal werkzame personen in een technische functie

In Zeeland zijn ruim 158.000 personen werkzaam. De grootste sectoren qua aantal werkzame personen (wp) zijn de handel/reparatie en de gezondheids- en welzijnszorg. 18% van alle werkzame personen, bijna 28.000 personen in aantal, werkt in een technische functie. Meer dan de helft van deze personen werkt in de industrie en de bouw.

Relatief gezien is er per sector een groot verschil in het deel technische functies ten opzichte van alle functies. Het aandeel technische medewerkers in de bouw is het hoogst, 51%. In de gezondheids- en welzijnszorg is deze het laagst, namelijk 1%.

TOTAAL ZEELAND Sector	Totaal wp	Technisch wp (werkzame personen)					
	aantal	aantal	% totaal	% man	% vrouw	% fulltime	% parttime
Industrie	23.311	10.663	46%	88%	12%	96%	4%
Bouwnijverheid	10.704	5.426	51%	90%	10%	94%	6%
Handel en reparatie	29.276	3.872	13%	69%	31%	83%	17%
Zakelijke dienstverlening	15.883	2.783	18%	75%	25%	82%	18%
Vervoer/opslag en communicatie	9.963	1.478	15%	81%	19%	90%	10%
Overheden	9.095	781	9%	66%	34%	96%	4%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	4.244	643	15%	84%	16%	84%	16%
Overige diensten	5.713	627	11%	55%	45%	70%	30%
Horeca	11.199	530	5%	45%	55%	62%	38%
Financiële dienstverlening	4.054	466	11%	71%	29%	68%	32%
Gezondheids- en welzijnszorg	25.097	369	1%	16%	84%	74%	26%
Onderwijs	9.486	276	3%	51%	49%	85%	15%
TOTAAL	158.025	27.914	18%	80%	20%	90%	10%

Man/vrouw

80% van het aantal werkzame personen in een technische functie is man, 20% vrouw. Bij alle functies ligt de verhouding man/vrouw op 57/43. Geconcludeerd kan dan ook worden dat relatief erg veel technische functies vervuld worden door mannen. Het aandeel mannen in technische functies varieert per sector van 90% in de bouw tot 16% vrouwen in de gezondheids- en welzijnszorg. Daar werken relatief veel vrouwen in technische functies.

Fulltime/parttime

90% van de technische functies is een fulltime baan, 10% een parttime. Het RIBIZ hanteert de definitie bij fulltime bij meer dan 15 uur per week en parttime bij minder dan 15 uur per week. In totaal is er in Zeeland sprake van 80% fulltimers en 20% parttimers. Geconcludeerd kan dan ook worden dat er relatief weinig parttime functies zijn in de techniek. Het percentage fulltimers in de technische functies varieert van 96% in de sector industrie en overheden tot 62% in de horeca.

Technische functies naar regio

Uitgesplitst naar regio zijn de meeste werkzame personen werkzaam bij bedrijven die op Walcheren gevestigd zijn. Voor wat betreft de technische functies ligt dat wat anders. Absoluut en relatief gezien zijn de meeste technische functies bij Zeeuws Vlaamse bedrijven. In de andere regio's ligt het relatief wat lager. Het aandeel vrouwen in technische functies ligt in alle regio's rond de 20%, in Zeeuws Vlaanderen iets lager en op Schouwen/Tholen wat hoger.

Regio's in Zeeland	Totaal wp	Technisch wp			
	aantal	aantal	% totaal	% man	% vrouw
Zeeuws Vlaanderen	44.729	9.095	20%	82%	18%
Walcheren	50.096	7.873	16%	79%	21%
De Bevelanden	43.405	7.507	17%	80%	20%
Schouwen/Tholen	19.795	3.439	17%	77%	23%
TOTAAL	158.025	27.914	18%	80%	20%

De uitsplitsing naar sector is opgenomen als bijlage I.

Functies naar opleidingsniveau

Als de technische functies uitgesplitst worden naar opleidingsniveau blijkt dat 3% van de personen die in een technische functie werken geen opleiding hebben of alleen basisonderwijs hebben gevolgd. 38% heeft vmbo/mavo gedaan, 32% mbo/havo, 23% hbo en 4% wo.

Sector	Aantal technische functies	Hoogst genoten opleiding van personen in technische functies					
		basis	vmbo/mavo	mbo/havo	hbo	wo	totaal
Industrie	10.663	2%	29%	36%	26%	7%	100%
Bouwnijverheid	5.426	6%	61%	25%	8%	0%	100%
Handel en reparatie	3.872	3%	51%	37%	8%	1%	100%
Zakelijke dienstverlening	2.783	8%	28%	33%	26%	5%	100%
Vervoer/opslag en communicatie	1.478	3%	59%	29%	8%	1%	100%
Overheden	781	0%	21%	51%	26%	2%	100%
Dienstverlening landbouw en visserij	643	5%	55%	30%	8%	1%	100%
Overige diensten	627	4%	35%	46%	12%	3%	100%
Horeca	530	4%	53%	35%	7%	1%	100%
Financiële dienstverlening	466	0%	41%	20%	38%	1%	100%
Gezondheids- en welzijnszorg	369	0%	4%	15%	79%	2%	100%
Onderwijs	276	4%	29%	17%	47%	3%	100%
TOTAAL	27.914	3%	38%	32%	23%	4%	100%
In aantal		921	10.578	9.025	6.287	1.103	27.914

Uitgesplitst naar sector blijkt dat er in de bouwsector relatief veel laagopgeleide technici werken en in de gezondheids- en welzijnszorg veel hoogopgeleide technici.

3. Technische vacatures per peildatum 1 mei 2007

De technische vacatures per peildatum 1 mei 2007 maakten iets meer dan de helft uit van alle 5.256 vacatures die op dat moment in Zeeland openstonden. Het betreft vooral fulltime vacatures. Het percentage technische vacatures, 52%, is opvallend omdat "slechts" 18% van alle functies technisch is. Relatief gezien zijn er dus erg veel technische vacatures.

Absoluut gezien zijn de meeste technische vacatures in de zakelijke dienstverlening. Relatief gezien zijn de meeste technische vacatures in de bouw.

In de bouw, waar 51% van de werkzame personen een technische functie heeft, is 93% van de vacatures technisch. Zelfs in de sector onderwijs, waar slechts 3% een technische functie heeft, is bijna de helft van de vacatures technisch.

TOTAAL ZEELAND sector	Totaal vacatures	Vacatures techniek			
	aantal	aantal	% totaal	% fulltime	% parttime
Zakelijke dienstverlening	895	650	73%	85%	15%
Industrie	736	566	77%	93%	7%
Bouwnijverheid	563	521	93%	94%	6%
Handel en reparatie	996	453	45%	82%	18%
Horeca	735	140	19%	61%	39%
Vervoer/opslag en communicatie	323	100	31%	90%	10%
Overige diensten	144	78	54%	62%	38%
Dienstverlening landbouw en visserij	135	59	44%	83%	17%
Overheden	153	54	35%	97%	3%
Onderwijs	104	47	45%	83%	17%
Gezondheids- en welzijnszorg	418	45	11%	76%	24%
Financiële dienstverlening	53	20	38%	69%	31%
TOTAAL	5.256	2.735	52%	86%	14%

Vacatures naar regio

Uitgesplitst naar regio zijn, zowel absoluut en relatief gezien, de meeste technische vacatures in de regio De Bevelanden. Op Walcheren zijn relatief gezien de minste technische vacatures. De uitsplitsing naar sector per regio is opgenomen als bijlage II.

Regio's in Zeeland	Totaal vacatures	Vacatures techniek			
	aantal	aantal	% totaal	% fulltime	% parttime
De Bevelanden	1.560	898	58%	87%	13%
Walcheren	1.544	732	47%	85%	15%
Zeeuws Vlaanderen	1.340	649	48%	87%	13%
Schouwen/Tholen	812	456	56%	84%	16%
TOTAAL	5.256	2.735	52%	86%	14%

Vacatures afgezet tegen werkzame personen

Absoluut gezien zijn de meeste vacatures per peildatum in de sector handel en reparatie. Dit is de sector waar de meeste personen werken. Het totaal aantal vacatures afgezet tegen het totaal aantal werkzame personen is 3%. Per sector varieert dit van 7% in de horeca tot 1% in de financiële dienstverlening. Bij de technische vacatures varieert dit van 26% (ook in de horeca) tot 4% (ook in de financiële dienstverlening), met een totaal gemiddelde van 10%. Absoluut gezien zijn er veel technische vacatures in de zakelijke dienstverlening, industrie en bouw.

TOTAAL ZEELAND Sector	Totaal wp	Totaal vacatures		Technisch wp	Technische vacatures	
	aantal	aantal	%	aantal	aantal	%
Horeca	11.199	735	7%	530	140	26%
Zakelijke dienstverlening	15.883	895	6%	2.783	650	23%
Onderwijs	9.486	104	1%	276	47	17%
Overige diensten	5.713	144	3%	627	78	12%
Gezondheids- en welzijnszorg	25.097	418	2%	369	45	12%
Handel en reparatie	29.276	996	3%	3.872	453	12%
Bouwnijverheid	10.704	563	5%	5.426	521	10%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	4.244	135	3%	643	59	9%
Overheden	9.095	153	2%	781	54	7%
Vervoer/opslag en communicatie	9.963	323	3%	1.478	100	7%
Industrie	23.311	736	3%	10.663	566	5%
Financiële dienstverlening	4.054	53	1%	466	20	4%
TOTAAL	158.025	5.256	3%	27.914	2.735	10%

Vacatures naar opleidingsniveau

In ongeveer de helft van de gevallen is het niveau van de vacature laag (geen opleiding tot vmbo/mavo). 30% van de vacatures is van mbo niveau, 19% van hbo niveau en 2% wo.

Naar sector uitgesplitst zijn absoluut gezien de meeste technische vacatures zonder opleidingseisen beschikbaar in de zakelijke dienstverlening en handel/reparatie. Relatief gezien zijn veel vacatures in de sector overige diensten van een laag niveau.

TOTAAL ZEELAND Sector	Niveau van de technische vacatures					
	geen/basis		vmbo/mavo		mbo/havo	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Zakelijke dienstverlening	56	9%	267	41%	170	26%
Industrie	46	8%	206	36%	187	33%
Bouwnijverheid	24	5%	276	53%	175	33%
Handel en reparatie	54	12%	223	49%	131	29%
Horeca	14	10%	61	44%	50	36%
Vervoer/opslag en communicatie	8	8%	59	58%	33	33%
Overige diensten	17	22%	10	13%	37	48%
Dienstverlening landbouw en visserij	5	8%	26	43%	24	41%
Overheden	0	0%	13	24%	23	42%
Onderwijs	6	14%	28	59%	3	7%
Gezondheids- en welzijnszorg	0	0%	12	26%	24	53%
Financiële dienstverlening	0	0%	1	3%	1	5%
TOTAAL	231	8%	1.181	41%	859	30%

Met betrekking tot de technische vacatures op vmbo niveau zijn er absoluut gezien veel vacatures in de bouw en de zakelijke dienstverlening. Relatief gezien is meer dan de helft van de technische vacatures binnen het onderwijs en de sector vervoer/opslag van vmbo niveau. Ten aanzien van de mbo vacatures techniek zijn er in absolute zin veel vacatures in de industrie en bouw en relatief veel in de gezondheids- en welzijnszorg en de sector overige diensten.

Absoluut gezien zijn er veel technische vacatures op hbo niveau in de industrie en zakelijke dienstverlening. Relatief gezien zijn er binnen de sector financiële dienstverlening veel technische hbo vacatures. Binnen alle sectoren ligt het aandeel technische wo vacature ten opzichte van alle technische vacatures onder de 7%. In absolute zin zijn de meeste technische wo vacatures in de zakelijke dienstverlening.

TOTAAL ZEELAND	Niveau van de technische vacatures				TOTAAL	
	hbo		wo			
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Zakelijke dienstverlening	124	19%	34	5%	650	100,0%
Industrie	116	20%	12	2%	566	100,0%
Bouwnijverheid	41	8%	5	1%	521	100,0%
Handel en reparatie	42	9%	2	1%	453	100,0%
Horeca	14	10%			140	100,0%
Vervoer/opslag en communicatie					100	100,0%
Overige diensten	13	17%			78	100,0%
Dienstverlening landbouw en visserij	5	8%			59	100,0%
Overheden	15	27%	3	6%	54	100,0%
Onderwijs	10	21%			47	100,0%
Gezondheids- en welzijnszorg	7	16%	2	5%	45	100,0%
Financiële dienstverlening	19	92%			20	100,0%
TOTAAL	406	18%	59	2%	2.735	100,0%

Moeilijk vervulbare technische vacatures

17% van de technische vacatures, 458 in aantal, is (per peildatum mei 2007) moeilijk vervulbaar. Een vacature is moeilijk vervulbaar als deze langer open staat dan drie maanden en/of er onvoldoende gekwalificeerd aanbod is. Per sector varieert het percentage van 31% in de sector overheid tot 2% in de sector onderwijs.

Uitgesplitst naar vacatureniveau blijkt dat 41% van de technische functies van wetenschappelijk niveau moeilijk vervulbaar zijn. Naarmate het niveau lager wordt, wordt het percentage moeilijk vervulbare vacatures kleiner. In absolute zin zijn er 180 moeilijk vervulbare vacatures op lager niveau (basis + vmbo/mavo), 149 op middelbaar niveau (mbo/havo) en 129 op hoger niveau (hbo + wo).

Absoluut gezien zitten de meeste moeilijk vervulbare technische vacatures (ruim 200, bijna de helft van alle moeilijk vervulbare technische functies) in de industrie en handel/reparatie. Relatief gezien hebben de sectoren overheid en "dienstverlening landbouw en visserij" het meest te kampen met moeilijk vervulbare vacatures. Het deel moeilijk vervulbare technische vacature ten opzichte van alle technische vacatures is hier het hoogst.

TOTAAL ZEELAND	basis			vmbo/mavo			mbo/havo		
	vacatures	moelijk vervulbaar	%	Vacatures	moelijk vervulbaar	%	vacatures	moelijk vervulbaar	%
sector									
Industrie	46	8	17%	206	44	21%	187	39	21%
Handel en reparatie	54	3	6%	223	40	18%	131	33	25%
Bouwnijverheid	24	4	16%	276	36	13%	175	30	17%
Zakelijke dienstverlening	56	4	7%	267	11	4%	170	24	14%
Overheden	3	3	100%	13	2	15%	23	5	22%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	5	1	21%	26	6	23%	24	6	25%
Vervoer/opslag en communicatie	8	2	24%	59	5	9%	33	3	9%
Horeca	14			61	5	8%	50	2	4%
Overige diensten	17			10	1	10%	37	4	11%
Gezondheids- en welzijnszorg				12			24	1	4%
Financiële dienstverlening	1			1			1		
Onderwijs	6			28	1	4%	3		
TOTAAL	231	26	12%	1.181	154	14%	859	149	18%

TOTAAL ZEELAND	hbo			wo			TOTAAL		
	vacatures	moelijk vervulbaar	%	Vacatures	moelijk vervulbaar	%	vacatures	moelijk vervulbaar	%
sector									
Industrie	116	26	22%	12	7	59%	566	124	22%
Handel en reparatie	42	15	36%	2	2	81%	453	93	21%
Bouwnijverheid	41	14	34%	5	5	100%	521	89	17%
Zakelijke dienstverlening	124	32	26%	34	8	24%	650	79	12%
Overheden	15	6	40%	3	2	61%	57	18	31%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	5	1	21%				59	14	24%
Vervoer/opslag en communicatie							100	10	10%
Horeca	14	1	7%				140	8	6%
Overige diensten	13	2	15%	0			78	7	9%
Gezondheids- en welzijnszorg	7	2	28%	2	2	84%	45	5	11%
Financiële dienstverlening	19	2	11%				21	2	9%
Onderwijs	10			0			47	1	2%
TOTAAL	406	102	20%	59	27	41%	2.735	458	17%

4. Extra vervangingsvraag i.v.m. pensionering huidige technici

60% van de Zeeuwse bedrijven met technische vmbo-ers in dienst verwacht op termijn een extra vervangingsvraag voor de lagere functies (vmbo/mavo) door pensionering van huidige medewerkers. Dit in verband met de sterke vergrijzing in Zeeland. Voor de mbo functies ligt dit op 50% en voor de hbo functies op 47%. Bij de wo functies en de ongeschoolde functies ligt dat lager. Over hoeveel en welke functies het gaat, is niet meegenomen in het onderzoek.

HEEL ZEELAND	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		totaal	
	aantal bedrijven	%	aantal bedrijven	%	aantal bedrijven	%	aantal bedrijven	%	aantal bedrijven	%
geen/basisschool	479	79%	42	7%	41	7%	41	7%	603	100%
vmbo/mavo	278	40%	110	16%	163	23%	144	21%	695	100%
mbo/havo	350	50%	97	14%	123	18%	132	19%	702	100%
hbo	347	53%	80	12%	109	17%	123	19%	659	100%
wo	490	88%	19	3%	19	3%	30	5%	558	100%

Extra vervangingsvraag naar sector

Uitgesplitst naar sector ontstaat het volgende beeld. Relatief heel veel bedrijven uit de bouw, horeca, de dienstverlening t.b.v. landbouw en visserij en industrie verwachten een extra vervangingsvraag in de (v)mbo functies. Binnen het onderwijs, overheid en zakelijke dienstverlening verwacht met vooral een extra vervangingsvraag van technische hbo-ers. In bijlage III is aangegeven per sector en functieniveau binnen welke termijn de extra vervangingsvraag naar verwachting ontstaat.

HEEL ZEELAND Verwacht extra vervangingsvraag binnen nu en tien jaar.	Niveau extra vervangingsvraag				
	geen/basis	vmbo/mavo	mbo/havo	hbo	wo
Sector	603	695	702	659	558
Bouwnijverheid	20%	88%	46%	18%	1%
Industrie	23%	74%	69%	48%	12%
Zakelijke dienstverlening	22%	42%	44%	76%	33%
Dienstverlening landbouw en Visserij	17%	82%	45%	24%	
Vervoer/opslag en communicatie	35%	73%	36%	23%	3%
Handel en reparatie	19%	65%	64%	24%	1%
Financiële dienstverlening		25%	50%	56%	38%
Overige diensten	31%	58%	48%	48%	14%
Overheden		33%	54%	81%	42%
Horeca	53%	87%	50%	19%	7%
Onderwijs	18%	8%	12%	98%	10%
Gezondheids- en welzijnszorg	6%	28%	52%	58%	35%
TOTAAL	21%	60%	50%	47%	12%

Extra vervangingsvraag naar niveau en regio

In de regio Zeeuws-Vlaanderen en Schouwen/Tholen verwacht bijna een kwart van alle bedrijven met ongeschoold technisch personeel een extra vervangingsvraag binnen tien jaar door de vergrijzing (extra veel mensen die met pensioen gaan). Ten aanzien van de technische vmbo (mavo) functies ligt dat in deze regio's nog veel hoger, namelijk op bijna tweederde van de bedrijven. Op Walcheren verwacht meer dan de helft van de bedrijven een extra vervangingsvraag ten aanzien van technische mbo-ers en hbo-ers. De extra vervangingsvraag van technische wo-ers ligt op de Bevelanden en Schouwen/Tholen een stuk lager dan in Zeeuws-Vlaanderen en op Walcheren. In bijlage IV is per sector en functieniveau aangegeven binnen welke termijn de extra vervangingsvraag naar verwachting ontstaat.

Verwacht extra vervangingsvraag binnen nu en tien jaar.	Niveau extra vervangingsvraag				
	geen/ basis	vmbo/ mavo	mbo/ havo	hbo	wo
Regio					
Zeeuws Vlaanderen	23%	63%	51%	47%	14%
Walcheren	17%	54%	54%	53%	19%
Bevelanden	18%	59%	48%	43%	7%
Schouwen/Tholen	24%	64%	46%	44%	7%
TOTAAL	21%	60%	50%	47%	12%

5. Conclusies

- 18% van alle functies in Zeeland zijn technische functies. Dit komt overeen met bijna 28.000 werkzame personen in de techniek. Per sector varieert dit van 51% tot 1%. Per regio zijn er geen grote verschillen.
- Meer dan de helft van alle technici werken in de bouw en industrie. Het andere deel zit verspreid over alle sectoren (van 18% in de zakelijke dienstverlening tot 1% in de gezondheids- en welzijnszorg)
- Er werken relatief veel mannen in de techniek. De verhouding man/vrouw is in het algemeen 57/43 en ligt in de technische functies op 80/20.
- Per sector loopt het aandeel mannen in technische functies erg uiteen van 90% in de bouw tot 16% in de sector gezondheids- en welzijnszorg. Per regio zijn er geen grote verschillen.
- Relatief veel van de vacatures die per peildatum mei 2007 openstonden, waren technische vacatures. Meer dan verwacht zou worden aan de hand van het aandeel technische functies in Zeeland. Dit speelt in alle sectoren en in alle regio's.
- Veel van de technische vacatures zijn van een laag niveau.
- Hoe hoger het niveau van de technische vacature, hoe moeilijker deze vervulbaar is per peildatum. In totaal waren er per peildatum 458 moeilijk vervulbare vacatures in de techniek.
- Er wordt een extra vervangingsvraag verwacht binnen tien jaar in verband met de vergrijzing (relatief veel mensen gaan met pensioen). Deze zal naar verwachting vooral spelen ten aanzien van de technische vmbo, mbo en hbo functies, in de ene sector meer dan in de andere.

Bijlage I

Technische werkzame personen uitgesplitst naar regio

Zeeuws-Vlaanderen	Totaal wp	Technisch wp			
	aantal	aantal	% totaal	% man	% vrouw
Bouwnijverheid	2.795	1.511	54%	91%	9%
Industrie	8.571	4.480	52%	89%	11%
Zakelijke dienstverlening	3.333	586	18%	74%	26%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	791	120	15%	83%	17%
Vervoer/opslag en communicatie	3.793	553	15%	77%	23%
Handel en reparatie	9.041	1.103	12%	67%	33%
Financiële dienstverlening	1.170	102	9%	71%	29%
Overige diensten	1.495	193	13%	64%	36%
Overheden	1.791	170	9%	66%	34%
Horeca	2.963	122	4%	46%	54%
Onderwijs	2.067	53	3%	47%	53%
Gezondheids- en welzijnszorg	6.919	103	1%	14%	86%
	44.729	9.095	20%	82%	18%

Walcheren	Totaal wp	Technisch wp			
	aantal	aantal	% totaal	% man	% vrouw
Bouwnijverheid	2.613	1.319	50%	90%	10%
Industrie	6.950	3.368	48%	88%	12%
Zakelijke dienstverlening	5.083	778	15%	74%	26%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	502	76	15%	87%	13%
Vervoer/opslag en communicatie	2.465	298	12%	82%	18%
Handel en reparatie	7.590	903	12%	67%	33%
Financiële dienstverlening	927	126	14%	68%	32%
Overige diensten	1.802	178	10%	47%	53%
Overheden	4.695	377	8%	69%	31%
Horeca	3.983	171	4%	49%	51%
Onderwijs	3.635	136	4%	53%	47%
Gezondheids- en welzijnszorg	9.851	144	1%	19%	81%
	50.096	7.873	16%	79%	21%

Zeeland regio TCZ Bevelanden	Totaal wp	Technisch wp			
	aantal	aantal	% totaal	% man	% vrouw
Bouwnijverheid	3.442	1.770	51%	90%	10%
Industrie	5.504	2.014	37%	87%	13%
Zakelijke dienstverlening	4.812	912	19%	78%	22%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	1.795	269	15%	84%	16%
Vervoer/opslag en communicatie	2.723	449	16%	85%	15%
Handel en reparatie	8.505	1.306	15%	73%	27%
Financiële dienstverlening	1.360	141	10%	71%	29%
Overige diensten	1.704	189	11%	56%	44%
Overheden	1.927	166	9%	60%	40%
Horeca	2.223	127	6%	36%	64%
Onderwijs	2.857	69	2%	53%	47%
Gezondheids- en welzijnszorg	6.553	95	1%	16%	84%
	43.405	7.507	17%	80%	20%

Zeeland Noord	Totaal wp	Technisch wp			
	aantal	aantal	% totaal	% man	% vrouw
Bouwnijverheid	1.854	825	45%	89%	11%
Industrie	2.286	802	35%	83%	17%
Zakelijke dienstverlening	2.655	508	19%	70%	30%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	1.156	177	15%	83%	17%
Vervoer/opslag en communicatie	982	178	18%	82%	18%
Handel en reparatie	4.140	561	14%	67%	33%
Financiële dienstverlening	597	97	16%	73%	27%
Overige diensten	712	67	9%	45%	55%
Overheden	682	69	10%	61%	39%
Horeca	2.030	110	5%	50%	50%
Onderwijs	927	19	2%	39%	61%
Gezondheids- en welzijnszorg	1.774	27	2%	10%	90%
	19.795	3.439	17%	77%	23%

Bijlage II

Technische vacatures naar sector per regio

Zeeuws-Vlaanderen	Totaal vacatures	Totaal vacatures techniek			
	aantal	aantal	% totaal	% fulltime	% parttime
Bouwnijverheid	152	141	93%	95%	5%
Industrie	154	124	81%	93%	7%
Zakelijke dienstverlening	158	106	67%	84%	16%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	29	13	45%	84%	16%
Vervoer/opslag en communicatie	112	38	34%	94%	6%
Handel en reparatie	310	134	43%	84%	16%
Financiële dienstverlening	17	5	31%	73%	27%
Overige diensten	34	18	54%	61%	39%
Overheden	31	12	39%	97%	3%
Horeca	199	33	17%	62%	38%
Onderwijs	26	11	43%	83%	17%
Gezondheids- en welzijnszorg	117	12	10%	81%	19%
	1.340	649	48%	87%	13%

Walcheren	Totaal vacatures	Totaal vacatures techniek			
	aantal	aantal	% totaal	% fulltime	% parttime
Bouwnijverheid	136	126	93%	94%	6%
Industrie	195	166	85%	96%	4%
Zakelijke dienstverlening	250	165	66%	83%	17%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	14	7	46%	82%	18%
Vervoer/opslag en communicatie	80	23	29%	88%	12%
Handel en reparatie	260	108	42%	79%	21%
Financiële dienstverlening	13	5	38%	69%	31%
Overige diensten	45	24	53%	59%	41%
Overheden	80	26	32%	97%	3%
Horeca	269	46	17%	57%	43%
Onderwijs	37	17	46%	85%	15%
Gezondheids- en welzijnszorg	163	18	11%	75%	25%
	1.544	732	47%	85%	15%

De Bevelanden	Totaal vacatures	Totaal vacatures techniek			
	aantal	aantal	% totaal	% fulltime	% parttime
Bouwnijverheid	181	168	93%	93%	7%
Industrie	275	198	72%	90%	10%
Zakelijke dienstverlening	304	233	76%	88%	12%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	56	24	43%	79%	21%
Vervoer/opslag en communicatie	95	27	28%	89%	11%
Handel en reparatie	288	148	51%	84%	16%
Financiële dienstverlening	13	6	46%	68%	32%
Overige diensten	44	24	54%	67%	33%
Overheden	30	12	39%	97%	3%
Horeca	136	32	24%	62%	38%
Onderwijs	31	14	46%	84%	16%
Gezondheids- en welzijnszorg	106	12	12%	75%	25%
	1.560	898	58%	87%	13%

Zeeland Noord	Totaal vacatures	Totaal vacatures techniek			
	aantal	aantal	% totaal	% fulltime	% parttime
Bouwnijverheid	94	85	91%	93%	7%
Industrie	112	77	69%	91%	9%
Zakelijke dienstverlening	182	147	81%	83%	17%
Dienstverlening Landbouw en Visserij	35	16	45%	87%	13%
Vervoer/opslag en communicatie	36	13	35%	86%	14%
Handel en reparatie	138	62	45%	80%	20%
Financiële dienstverlening	10	4	42%	65%	35%
Overige diensten	21	11	53%	59%	41%
Overheden	12	5	41%	95%	5%
Horeca	131	28	22%	67%	33%
Onderwijs	11	5	43%	77%	23%
Gezondheids- en welzijnszorg	32	3	8%	58%	42%
	812	456	56%	84%	16%

Bijlage III

Extra vervangingsvraag naar sector en functieniveau
In aantal bedrijven die technische functies op dat niveau hebben

HEEL ZEELAND Functies op geen/basisonderwijs niveau	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		Totaal	
Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de sector:										
Bouwnijverheid	68	80%	4	5%	7	8%	6	7%	85	100%
Industrie	55	77%	5	7%	4	6%	7	10%	71	100%
Zakelijke dienstverlening	47	78%	6	10%	5	8%	2	3%	60	100%
Dienstverl. Landbouw en Visserij	20	83%			3	13%	1	4%	24	100%
Vervoer/opslag en communicatie	26	65%	7	18%	3	8%	4	10%	40	100%
Handel en reparatie	109	81%	11	8%	7	5%	8	6%	135	100%
Financiële dienstverlening	8	100%		0%		0%		0%	8	100%
Overige diensten	18	69%	1	4%	2	8%	5	19%	26	100%
Overheden	13	100%							13	100%
Horeca	9	47%	4	21%	4	21%	2	11%	19	100%
Onderwijs	61	82%	3	4%	5	7%	5	7%	74	100%
Gezondheids- en welzijnszorg	45	94%	1	2%	1	2%	1	2%	48	100%
TOTAAL	479	79%	42	7%	41	7%	41	7%	603	100%

HEEL ZEELAND Functies op vmbo/mavo niveau	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		totaal	
Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de sector:										
Bouwnijverheid	13	13%	23	22%	35	34%	33	32%	104	100%
Industrie	22	26%	17	20%	28	33%	19	22%	86	100%
Zakelijke dienstverlening	39	58%	10	15%	10	15%	8	12%	67	100%
Dienstverl. Landbouw en Visserij	6	18%	6	18%	13	38%	9	26%	34	100%
Vervoer/opslag en communicatie	13	27%	7	14%	13	27%	16	33%	49	100%
Handel en reparatie	58	35%	30	18%	42	26%	34	21%	164	100%
Financiële dienstverlening	6	75%		0%	1	13%	1	13%	8	100%
Overige diensten	13	42%	4	13%	5	16%	9	29%	31	100%
Overheden	10	67%	3	20%	1	7%	1	7%	15	100%
Horeca	3	13%	7	30%	5	22%	8	35%	23	100%
Onderwijs	59	92%	1	2%	3	5%	1	2%	64	100%
Gezondheids- en welzijnszorg	36	72%	2	4%	7	14%	5	10%	50	100%
TOTAAL	278	40%	110	16%	163	23%	144	21%	695	100%

HEEL ZEELAND Functies op mbo/havo niveau	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		Totaal	
Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de sector:										
Bouwnijverheid	51	54%	16	17%	9	10%	18	19%	94	100%
Industrie	29	31%	17	18%	18	19%	29	31%	93	100%
Zakelijke dienstverlening	41	56%	9	12%	14	19%	9	12%	73	100%
Dienstverl. Landbouw en Visserij	16	55%	4	14%	3	10%	6	21%	29	100%
Vervoer/opslag en communicatie	30	64%	8	17%	5	11%	4	9%	47	100%
Handel en reparatie	61	36%	26	15%	41	24%	42	25%	170	100%
Financiële dienstverlening	5	50%	2	20%	3	30%		0%	10	100%
Overige diensten	15	52%	4	14%	6	21%	4	14%	29	100%
Overheden	6	46%	3	23%	3	23%	1	8%	13	100%
Horeca	11	50%	4	18%	6	27%	1	5%	22	100%
Onderwijs	58	88%	1	2%	5	8%	2	3%	66	100%
Gezondheids- en welzijnszorg	27	48%	3	5%	10	18%	16	29%	56	100%
TOTAAL	350	50%	97	14%	123	18%	132	19%	702	100%

HEEL ZEELAND Functies op hbo niveau	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		totaal	
Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de sector:										
Bouwnijverheid	72	82%	5	6%	5	6%	6	7%	88	100%
Industrie	41	52%	12	15%	9	11%	17	22%	79	100%
Zakelijke dienstverlening	20	24%	22	27%	18	22%	22	27%	82	100%
Dienstverl. Landbouw en Visserij	19	76%	1	4%	3	12%	2	8%	25	100%
Vervoer/opslag en communicatie	30	77%	2	5%	4	10%	3	8%	39	100%
Handel en reparatie	103	76%	8	6%	13	10%	12	9%	136	100%
Financiële dienstverlening	4	44%	4	44%	1	11%		0%	9	100%
Overige diensten	15	52%	1	3%	7	24%	6	21%	29	100%
Overheden	3	19%	2	13%	5	31%	6	38%	16	100%
Horeca	13	81%	1	6%	1	6%	1	6%	16	100%
Onderwijs	2	3%	18	23%	27	34%	33	41%	80	100%
Gezondheids- en welzijnszorg	25	42%	4	7%	16	27%	15	25%	60	100%
	347	53%	80	12%	109	17%	123	19%	659	100%

HEEL ZEELAND Functies op wo niveau	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		totaal	
Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de sector:										
Bouwnijverheid	75	99%		0%		0%	1	1%	76	100%
Industrie	59	88%	2	3%	3	4%	3	4%	67	100%
Zakelijke dienstverlening	42	67%	8	13%	4	6%	9	14%	63	100%

HEEL ZEELAND Functies op wo niveau	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		totaal	
Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de sector:										
Dienstverl. Landbouw en Visserij	22	100%		0%		0%		0%	22	100%
Vervoer/opslag en communicatie	36	97%		0%		0%	1	3%	37	100%
Handel en reparatie	121	99%		0%		0%	1	1%	122	100%
Financiële dienstverlening	5	63%	2	25%	1	13%		0%	8	100%
Overige diensten	19	86%		0%	2	9%	1	5%	22	100%
Overheden	7	58%	1	8%	1	8%	3	25%	12	100%
Horeca	13	93%	1	7%		0%		0%	14	100%
Onderwijs	57	90%	2	3%	3	5%	1	2%	63	100%
Gezondheids- en welzijnszorg	34	65%	3	6%	5	10%	10	19%	52	100%
TOTAAL	490	88%	19	3%	19	3%	30	5%	558	100%

Bijlage IV

Extra vervangingsvraag naar regio en functieniveau

In aantal bedrijven die technische functies op dat niveau hebben

Functies op geen/basisonderwijs niveau	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		Totaal	
Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de regio										
Zeeuws-Vlaanderen	145	77%	19	10%	12	6%	13	7%	189	100%
Walcheren	124	83%	5	3%	17	11%	4	3%	150	100%
Bevelanden	135	82%	6	4%	9	5%	15	9%	165	100%
Schouwen en Tholen	75	76%	12	12%	3	3%	9	9%	99	100%
TOTAAL	479	79%	42	7%	41	7%	41	7%	603	100%

Functies op vmbo/mavo niveau	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		Totaal	
Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de regio										
Zeeuws-Vlaanderen	82	37%	32	15%	63	29%	42	19%	219	100%
Walcheren	76	46%	30	18%	32	19%	29	17%	167	100%
Bevelanden	79	41%	32	16%	41	21%	43	22%	195	100%
Schouwen en Tholen	41	36%	16	14%	27	24%	30	26%	114	100%
TOTAAL	278	40%	110	16%	163	23%	144	21%	695	100%

Functies op mbo/havo niveau	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		Totaal	
Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de regio										
Zeeuws-Vlaanderen	109	49%	26	12%	40	18%	49	22%	224	100%
Walcheren	82	46%	32	18%	31	18%	32	18%	177	100%
Bevelanden	103	52%	25	13%	36	18%	33	17%	197	100%
Schouwen en Tholen	56	54%	14	13%	16	15%	18	17%	104	100%
TOTAAL	350	50%	97	14%	123	18%	132	19%	702	100%

Functies op hbo niveau	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		Totaal	
Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de regio										
Zeeuws-Vlaanderen	111	53%	23	11%	39	18%	38	18%	211	100%
Walcheren	80	47%	32	19%	28	16%	31	18%	171	100%
Bevelanden	101	57%	15	8%	28	16%	34	19%	178	100%
Schouwen en Tholen	55	56%	10	10%	14	14%	20	20%	99	100%
TOTAAL	347	53%	80	12%	109	17%	123	19%	659	100%

Functies op wo niveau Aantal bedrijven met technische functies op dit niveau in de regio	Verwacht u binnen nu en tien jaar te maken te krijgen met een extra vervangingsvraag door de sterke vergrijzing (extra veel mensen binnen uw bedrijf die met pensioen gaan)? Zo ja, op welke termijn?									
	nee		ja, binnen enkele jaren		ja, binnen ongeveer 5 jaar		ja, binnen ongeveer 10 jaar		Totaal	
Zeeuws-Vlaanderen	147	86%	7	4%	6	4%	11	6%	171	100%
Walcheren	115	81%	10	7%	6	4%	11	8%	142	100%
Bevelanden	145	93%	1	1%	4	3%	6	4%	156	100%
Schouwen en Tholen	83	93%	1	1%	3	3%	2	2%	89	100%
TOTAAL	490	88%	19	3%	19	3%	30	5%	558	100%